

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Bankgiro: 7154.05.51671, Postgiro: 0801 2713550

Saltdal kommune
8250 Rognan

Dato 08.05.2003

BRUKS- OG VERNEPLAN FOR JUNKERDAL-BALVATN - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til brev av 12.03.2003 fra Fylkesmannen i Nordland og Saltdal kommune angående høring av bruks- og verneplan for Junkerdal-Balvatn.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de tolv største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen nesten ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle tradisjonelle (ikke-motoriserte) friluftslivets vilkår i Norge.

FRIFO støtter forslaget om opprettelse av nasjonalpark i det aktuelle området. Vi mener imidlertid at det er faglig grunnlag for nasjonalpark på et større areal en det som er foreslått i denne planen. Vi mener derfor at nasjonalparkgrensa som et minimum bør følge grensa mellom statsgrunn og privat grunn i mesteparten av det aktuelle området. Vi synes imidlertid det er flott at Saltdal kommune har en bevisst og positiv holdning til de natur- og friluftslivsinteressene som finnes innenfor planområdet. Vi tror at forslaget til kommunedelplan vil ivareta de aktuelle interessene på en god måte. FRIFO vil imidlertid minne om at en kommunedelplan kan endres etter kommunenes eget ønske. Vi mener derfor opprettelse av nasjonalpark på en større del av planområdet enn det som er foreslått vil være den beste måten å sikre de store nasjonale natur- og friluftslivsinteressene som finnes i dette området for framtida.

Verneplanen

Forslaget til bruks- og verneplan for Junkerdal-Balvatn er en oppfølging av St meld nr 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge".

Det er foreslått en nasjonalpark på 683 km². Av dette ligger 590 km² i Saltdal kommune og 93 km² i Fauske kommune. Statsgrunn utgjør 661 km² eller 97 % av arealet. Utenfor den foreslåtte nasjonalparken ligger det områder med regionale og nasjonale landskaps- og naturverdier. Disse områdene inngår i en større kommunedelplan i Saltdal kommune.

Behov for vern

Den generelle samfunnsutvikling fører til et stadig sterkere press på naturen. Mulighetene for å drive friluftsliv svekkes kontinuerlig ved at attraktive naturområder reduseres i størrelse og kvalitet, og gjenværende områder gjøres vanskeligere tilgjengelig. Blant annet har inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert dramatisk i løpet av de siste 100 årene som følge av ulike typer utbygginger og inngrep. Dessverre fortsetter denne utviklingen, og FRIFO mener derfor det nå er svært viktig at vi tar vare på de naturverdiene som fortsatt finnes, både i og utenfor inngrepsfrie områder, blant annet for å ivareta friluftslivet som er en del av norsk kulturarv og som en del av det helseforebyggende arbeidet i Norge.

Det er derfor svært viktig at St meld nr 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge" nå blir gjennomført så raskt som mulig for å sikre de siste større gjenværende verneverdige naturområdene i Norge. FRIFO er imidlertid redd at snevre særinteresser skal svekke resultatet av denne landsplanen. Vi mener å se en økende tendens til at disse særinteressene får gjennomslag i forvaltningen, med det resultat at verneområdene både blir mindre og verneformen blir svakere enn det det er faglig grunnlag for.

Selv om Saltdal kommune i dag ser ut til å ha en bevisst og positiv holdning til de natur- og friluftslivsinteressene som finnes i området, kan forslaget til bruks- og verneplan for Junkerdal-Balvatn muligens være et eksempel på en slik tendens. Forslaget fra Fylkesmannen og Saltdal kommune er betydelig mindre enn det det er faglig grunnlag for. FRIFO vil igjen understreke at en kommunedelplan ikke sikrer verneinteressen på sikt, da en slik plan kan endres etter kommunens eget ønske.

Friluftsliv og retten til fri ferdsel

Friluftslivet er en viktig del av den norske kulturarven og er samtidig et viktig bidrag til det helseforebyggende arbeidet. Det er derfor svært viktig at verneforskriften tar hensyn til dette.

Den frie ferdselsretten (allemannsretten), jf friluftsløven er et grunnleggende fundament for utøvelse av det tradisjonelle friluftslivet i Norge. FRIFO er derfor i prinsippet i mot enhver regulering som kan rokke ved denne retten. Vi kan imidlertid se at det i noen spesielle tilfeller kan være behov for å regulere ferdselen av hensyn til sårbare naturtyper og/eller arter. Det er imidlertid svært viktig at reguleringen ikke legger unødvendige og ikke begrunnede restriksjoner på det enkle, naturvennlige og ikke-motoriserte friluftslivet. Bant annet er det viktig at vernebestemmelsene ikke fører til unødvendige restriksjoner eller hindringer på mindre arrangementer i undervisnings-sammenheng. At medlemmer i frivillige lag og foreninger, skoleelever og studenter blir tatt med på tur i verneområdene og på den måten får et positivt forhold til disse områdene vil være et viktig bidrag til å sikre en framtidsretta forvaltning av disse områdene spesielt, men også for naturen generelt.

FRIFO er glad for at friluftslivet er tatt inn som en del av verneformålet i nasjonalparken. Vi er også glad for at verneforskriftene ikke er til hinder for vedlikehold og drift av løypenett og turisthytter som er til glede og nytte for det enkle og naturvennlige friluftslivet.

Som vi skriver ovenfor mener vi at det viktig at vernebestemmelsene ikke fører til unødvendige restriksjoner eller hindringer på mindre arrangementer i undervisningssammenheng. Vi mener derfor at følgende standardformuleringen bør tas inn i verneforskriften: *"Verneforskriften er ikke til hinder for: Organisert turvirksomhet i regi av ideelle lag og foreninger, universiteter, skoler eller andre institusjoner"*.

Motorferdsel

FRIFO mener det er viktig å redusere eller begrense motorferdsel i utmark til et minimum. Det er derfor viktig at verneforskriften kun åpner for det som er ytterst nødvendig.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent